

[Buhl.]

som vi lykkeligvis hidtil i nogen Grad har undgaaet paa Boligvæsenets Omraade.

Vi ved jo alle sammen, hvor ulykkeligt det har været for Landbruget, at man dér har ladet Konjunkturerne faa frit Løb. Paa Boligomraadet har man derimod dels ved at regulere Huslejen, dels ved at yde Tilskud til Byggeriet søgt at opretholde en sund Standard og at undgaa en saadan Konjunkturstigning. Hvis der var nogen Taknemmelighed til i denne Verden, saa gik de danske Grundejere i Takketog til Rigsdagen og takkede Regeringspartierne for, hvad de har gjort for at bevare sunde Forhold med Hensyn til Ejendomspriserne og hele Ejendomsniveauet her i Landet. Ellers vilde der være sket det, at en Række Enkelt-Personer havde trukket sig ud af Grundejerforholdet med en Gevinst, men de Ejendomsbesiddere, de Grundejere, vi da havde den Dag i Dag, vilde have været inde i nogle af de samme Ulykker som dem, der nu tynger det danske Landbrug.

Jeg forstaaer derfor ikke, at man ikke fra Venstres Side ser, at det, det gælder om for at holde Lejen nede og for at holde sunde Boligpriser, er væsentlig det, at der bliver sat Byggeri i Gang. Men det lader jo til, at man fra Venstres Side vil standse det hele, vil standse ikke blot det Forslag, der foreligger her i Dag, men ogsaa vil standse de Forslag, der var til Behandling i Gaar. Jeg vil sige til Venstre, at det bliver et stort Ansvar, de paatager sig ved at gøre dette.

Den ærede Ordfører for Venstre bestred ikke Rigtigheden af mine korrigerende Oplysninger med Hensyn til Tilstanden paa Boligomraadet. Det vilde han heller ikke have let ved, og skulde der endnu være nogen Tvivl tilbage i hans Sind, vil jeg bede ham om at tale med den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti (Stein); han ved, hvordan det staaer til i København, og Københavns Omegn, og han ved, at der ligger store Vanskeligheder forude i Horisonten. Naar den ærede Ordfører for det konservative Folkeparti alligevel kunde, om jeg saa maa sige, stille sig ganske akademisk og lidenskabsløst til det Problem, der her foreligger — og det var jo det, det ærede Medlem gjorde, vi fik nogle smukke Udredninger for og imod —, er det jo noget, man kan gøre, naar man staaer udenfor det hele, hvad det ærede Medlem til en vis Grad gør. Det ærede Medlem er foruden at være Medlem af dette Ting tillige et fremtrædende Medlem af Frederiksberg Kommunalbestyrelse, og Frederiksberg Kommunalbestyrelse har helt igennem ladet Køben-

havn om at ordne Tingene. Det er derfor, forstaaer jeg, at man fra Frederiksbergs Side kan se med mindre Ængstelse og større Koldblodighed paa hele dette Problem. Men det er et meget stort Problem. Jeg skal blot nævne et Par Tal for Københavns Vedkommende, som viser, hvad Problemet betyder — jeg gaar ud fra, at der er mange Provinskommuner, hvorfra man kunde anføre Tal af tilsvarende Beskaffenhed. Under Krigsperioden og i Aarene efter denne fra 1917 indtil nu er Københavns Kommune vokset med 109 000 Mennesker, medens man paa Frederiksberg i samme Tid har haft en Tilvækst af 7 500 Mennesker. Det almindelige Befolkningsforhold er dette, at der er saadant noget som 6 Gange saa mange Mennesker i København som paa Frederiksberg. For at skaffe disse Mennesker Bolig, for overhovedet at gøre det muligt at have nogenlunde ordentlige Boligforhold her i Byen, har Københavns Kommune i denne Periode maattet interessere sig i 36 000 Lejligheder, medens man ude paa Frederiksberg har klaret sig med 3 800. Jeg forstaaer altsaa, at man kan tage mere lidenskabsløst og mere roligt paa Sagen fra Frederiksbergs Side; men det kunde dog være, at det en Gang blev saaledes, at ogsaa Frederiksberg maatte være med til at løse de sociale Opgaver, som Storkøbenhavn frembyder.

Den ærede Ordfører for Venstre sagde til København: Hvorfor udnytter I ikke den bestaaende Lovgivning? Hvorfor har I ikke givet Skattelempelser? Det er nu et stift Stykke at komme og bebrejde Københavns Kommune, at den ikke har udnyttet de Boliglove, der er givet. Jeg tør roligt sige, at Københavns Kommune har udnyttet denne Boliglovgivning til det alleryderste. Hvad specielt Skattelempelser angaar, kan jeg nævne, at vi indtil i Aar har afskrevet et Beløb paa 9 300 000 Kr. i Skattelempelser — det er de Skattelempelser, som er afregnet overfor Ejendommene indtil nu; i de Tilsagn, som er givet, ligger langt større Beløb ude i Fremtiden. Jeg skal endnu anføre to Tal fra den nævnte Periode, der viser, hvad hele dette Problem betyder for Befolkningen. Københavns Kommune har maattet præstere kommunalt Boligbyggeri til et Beløb af 115 Mill. Kr. for egen Regning, altsaa eget Boligbyggeri. Københavns Kommune har maattet indgaa med Interesser: Garantier, Prioritetslaan o. lign., i andet Boligbyggeri til et Beløb af 100 Mill. Kr. København har givet direkte Tilskud til 17 Mill. Kr. København er altsaa her inde i Interesser og